

STAVANGERREGIONEN HAVN IKS

Styremøte 8. november 2016

Til medlemmene i styret for Stavangerregionen Havn IKS

**CLOSE
TO** *people
energy
business
nature*

Dato/Date:
Stavanger, 2. nov. 2016

INNKALLING TIL MØTE I STYRET 08.11.16

Det innkalles herved til møte i styret for Stavangerregionen Havn IKS

Tirsdag 08. november 2016 kl. 16.00-19.00

Møtet avholdes i Strandkaien 44 i kantinen, samme sted som sist møte (inngang i smauet).

Vedlagt følger:

- Saksliste for møtet.
- Innstillingene til sakene. Saker unntatt offentlighet vedlegges som egen fil.

Det vil bli servert kaffe og smørbrød.

Innkalling av vararepresentanter vil bli sendt separat.

Eventuelle forfall bes meldt til Nina Høiland på nina@stavanger.havn.no eller tlf. 41 36 77 33.
Hilde Frøyland settes på kopi hilde.froyland@stavanger.havn.no.

Med vennlig hilsen

Christine Sagen Helgø
Styrets leder

Merete Eik
Havnedirektør

STYRET FOR STAVANGERREGIONEN HAVN IKS

SAKSLISTE FOR MØTE 08.11.2016

Sak nr.	Sakstittel
67/16	Protokoller fra styremøte 12.09.16 og postmøte 26.09.16
68/16	Havnedirektørens orientering
69/16	Resultatrapport pr 3. kvartal 2016 – Stavangerregion Havn Eiendom AS
70/16	Resultatrapport pr 3. kvartal 2016 – Stavangerregionen Havnedrift AS
71/16	Resultatrapport pr 3. kvartal 2016 – Stavangerregionen Havn IKS
72/16	Landstrøm for supplyfartøy og cruiseskip
73/16	Miljøprofil og miljøplan
74/16	Risavika havn – statusrapportering handlingsplan risikostyring
75/16	Ordensforskrift for Stavangerregionen havnedistrikt
76/16	Risavika Havn AS – eierskap. Unntatt off. §23
77/16	Eventuelt

Sak 67/16

Protokoll fra styremøte 12.09.16

Møtedato: 12.09.2016

Møtenr.: 6

CLOSE
TO *people*
energy
business
nature

**Styret
for
Stavangerregionen Havn IKS**

Protokoll

Til stede:	Christine Sagen Helgø	Tor Jan Reke
	Arnt-Heikki Steinbakk	Siv-Len Strandskog
	Christian Wedler	Bjørn Kahrs
	Dagny Sunnanå Hausken	John Peter Hernes (vara sak 63 for C. S. Helgø)
	Jarle Bø (Rep)	

Fra administrasjonen møtte havnedirektør Merete Eik og økonomi- og adm.sjef Hilde Frøyland.

Statsautorisert revisor Sven Erga møtte til sak 64.

Møtet ble avholdt i selskapets kantine, Strandkaien 44, Stavanger.

Styremøtet startet kl 16.10 og ble ledet av Christine Sagen Helgø.

Sak 64 ble behandlet først, deretter sak 51, etterfulgt i rekkefølge sakene 60-62 og sakene 52-59, med siste sak 63.

Christine Sagen Helgø forlot møtet kl 17.45 før sak 59 ble behandlet.

Følgende saker ble behandlet:

Sak 51/16   Protokoll fra styremøte 19.08.16

Vedtak: Protokollen ble enstemmig vedtatt.

Sak 52/16   Havnedirektørens orientering

Havnedirektøren informerte om nylig inngått avtale med Vassbak & Stol AS om leie av Kullimportkaien i østre bydel i Stavanger.

Christian Wedler ba om at det i et senere styremøte blir gitt en begrunnelse for bruk av forsyningsforskriften på generelt grunnlag.

Vedtak: Havnedirektørens fremleggelse av informasjon om drift og annet relevant ekstern/internt arbeid tas til orientering.

- Sak 53/16   **Møteplan og årshjul 2017**
Vedtak: Styret godkjenner fremlagt møteplan og årshjul 2017.
- Sak 54/16   **Resultatrapport 1. halvår 2016 – Stavangerregionen Havn Eiendom AS**
Vedtak: Resultatrapporten tas til orientering.
- Sak 55/16   **Resultatrapport pr 1. halvår 2016 – Stavangerregionen Havnedrift AS**
Vedtak: Resultatrapporten tas til orientering.
- Sak 56/16   **Resultatrapport pr 1. halvår 2016 – Stavangerregionen Havn IKS**
Vedtak: Resultatrapporten tas til orientering.
- Sak 57/16   **Marinarkeologiske undersøkelser KDP Stavanger sentrum – Vågen og Banavigå**
Vedtak: Styret gir fullmakt til havnedirektøren å bestille marinarkeologiske undersøkelser i indre Vågen og Banavigå med en ramme på inntil kr 1 200 000 eks.mva. Bestillingen betinger at det inngås avtale med Stavanger kommune om deling av kostnadene 50/50 dersom utbygging ved Holmen helt eller delvis ikke kan realiseres.
- Sak 58/16   **Strategisk arealplan for Stavangerregionen Havn – status**
Vedtak: Styret tar saken til orientering. Finnøy må inkluderes i strategisk arealplan på grunn av kommende kommunesammenslåing.
- Sak 59/16   **Kommunedelplan for Stavanger sentrum - innspill 2. høring**
Christine Sagen Helgø ba om å få fratre saken. Som ordfører har hun hatt en sentral rolle i den politiske behandlingen av sentrumsplanen hittil, og ettersom en nå går inn i den avsluttende behandlingen ønsker hun å bevare sin habilitet i kommunen.

Christian Wedler orienterte om sin inhabile rolle i den politiske behandlingen av sentrumsplanen i kommunen og årsaken til det. Han ba styret om habilitet i saken, og det ble følgelig godkjent.

Tor Jan Reke tiltrådte som styreleder i saken.

Vedtak: Styret slutter seg til havnedirektørens utkast til høringsinnspill til 2. høring av Kommunedelplan for Stavanger sentrum. Styreleder gis fullmakt til å godkjenne endelig høringsuttalelse innenfor rammen av fremlagt utkast.
- Sak 60/16   **Skattesaken. Unntatt off. §15. Egen protokoll**

- Sak 61/16   **Risavika – uavklarte arealforhold. Unntatt off. §23. Egen protokoll**
- Sak 62/16   **Mekjarvik – Erverv av grunn for ny kai. Unntatt off. §23. Egen protokoll**
- Sak 63/16   **Siriskjær. Unntatt off. §23. Egen protokoll**
- Sak 64/16   **Eierskap i Risavika Havn AS. Unntatt off. §23. Egen protokoll**
- Sak 65/16   **Eventuelt**
Ingen saker ble meldt opp.

Møtet ble hevet kl 18.15.

Christine Sagen Helgø

Tor Jan Reke

Arnt-Heikki Steinbakk

Siv-Len Strandskog

Christian Wedler

Bjørn Kahrs

Dagny Sunnanå Hausken

Sak 68/16

Havnedirektørens orientering

CLOSE
TO *people*
energy
business
nature

Til styret for S.R.H. IKS

Arkiv: 16/100

Saksbeh.: Merete Eik

Innstill. dato: 01.11.2016

Havnedirektørens orientering november 2016

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Voteringsresultat:
Styret for SRH IKS	68/16	08.11.2016	

Forslag til vedtak:

«Havnedirektørens fremleggelse av informasjon om drift og annet relevant eksternt/internt arbeid tas til orientering.»

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

I august i år ble det nedsatt et nytt lovutvalg som skal utarbeide et forslag til ny havne- og farvannslov. Regjeringen ønsker å få på plass et mer brukervennlig og tidsriktig regelverk for å bedre sikkerheten til sjøs, og tilrettelegge for en mer effektiv og miljøvennlig sjøtransport.

Utvalget er bredt sammensatt for å sikre juridisk og økonomisk kompetanse, samt representasjon av ulike interesser knyttet til havne- og farvannsforvaltningen. Kommunene, havnene, rederinæringen, transport- og logistikknæringen og Kystverket er representert.

Utvalget skal vurdere lovens tekniske kvalitet og det materielle innholdet. Blant annet vil den særlige reguleringen av havnekapitalen være et sentralt tema i vurderingene av den kommunale havnevirksomheten.

Kystverket, på vegne av departementet, arrangerer en studietur for lovutvalget. I den forbindelse ba de om å få komme til Stavanger mandag den 31/10 for å besøke Stavangerregionen Havn IKS, herunder også Stavangerregionen Havnedrift AS. Møtet ble avholdt i Risavika da det også var ønskelig å ta en befaring av Risavika havn.

PULPIT

Havnen deltok på regionens næringslivskonferanse med to deltakere inkludert havnedirektøren. Dette er en viktig arena for realsjonsbygging og nettverksarbeid.

RENOVERING STRANDKAIEN 46

I forbindelse med utlysning av totalentreprise, ble anbudsåpning foretatt i Nyland Byggeadministrasjon sine lokaler medio september. Vinner av anbudet etter gjennomførte forhandlinger og beregning av tildelingskriterier ble lavbyder Uanz bygg.

Kontraktsmøte ble avholdt 12. oktober. Uanz Byggs framdriftsplan er basert på ferdigstilling ultimo april 2017.

SIKRINGSKONTRAKTER – TILSYN

Adgangsregimet til flere norske havner, inkludert havner i Stavangerområdet, innebærer at det er inngått sikringskontrakter med bedrifter/ transportører som har behov for å ta seg inn på havneanlegg.

Ved å signere sikringskontrakt, overføres mye av ansvaret for sikring til den enkelte bedrift. Stavangerregionen Havn - SRH tok for ett års tid siden initiativ til revisjon av kontrakten, ettersom eksisterende kontrakt var noe upresis og manglet nyttige klausuler, som for eksempel rett til å føre tilsyn.

Med hjemmel i gjeldende sikringskontrakt mellom Stavangerregionen Havn IKS (SRH) og kunder, er det gjennomført tilsyn av åtte transportører av totalt ca 250 bedrifter i løpet av oktober.

Tilsynet av kunder gjennomføres som ledd i opprettholdelse av systemet «sikringskontrakt», adgang til ISPS godkjente havneanlegg og kjøretillatelse. Denne ordningen skal bidra til trygg og effektiv drift av havneanleggene.

Formål med tilsynet var blant annet å:

- Verifisere at virksomheten utfører forpliktelser beskrevet i sikringskontrakten
- Øke sikringsbevisstheten ved virksomheten
- Vurdere om sikringskontrakten er hensiktsmessig utformet og avdekke forbedringsmuligheter

Det er registrert at de aller fleste bedrifter har god tilnærming til HMSK. Gjennom kvalitetssikringssystemer avdekkes det at krav fra sikringskontrakten i stor grad er implementert, og at bedriften med relativt enkle justeringer imøtekommer krav.

Erfaringen fra gjennomførte tilsyn vil deles med Kystverket og havner som kan ha interesse av denne informasjonen. Alle funn vil bli gjennomgått og det vil bli vurdert endringer i sikringskontrakten. Tilsynet har vært nyttig og lærerikt for både firma som det ble gjennomført tilsyn hos og for eget personell som gjennomførte tilsynet.

TALL SHIPS RACES 2018

Det er avholdt møte i hovedkomiteen hvor havnedirektøren er medlem og i organisasjonskomiteen hvor daglig leder, Odd Bjørn Bekkeheien, i Stavangerregionen Havnedrift, er medlem.

Den 17. oktober ble det i regi av ordfører Christine Sagen Helgø, avholdt en mottagelse og presentasjon av Tall Ships Races 2018 for tidligere og potensielle samarbeidspartnere / sponsorer.

Tall Ships prosjektet ble presentert av prosjektleder Knud Helge Robberstad og tidligere sponsorer orienterte om hvordan de brukte sponsoratet aktivt.

Budsjettet for Tall Ships Races 2018 har en totalramme på kr 23 millioner hvor Stavanger kommune bidrar med kr 11 millioner. Det er budsjettet med kr 8 millioner i sponsor inntekter og viktig arbeid fremover vil være å få på plass sponsorer. Det har i den anledning blitt etablert en egen sponsorgruppe som ledes av næringssjef Tone Grindland. Havnens markedssjef, Eivind Hornnes, er medlem av sponsorgruppen.

Total E&P Norge AS har allerede signert avtale som hovedsponsor for The Tall Ships Races 2018 Stavanger. Styret vedtok i sak 16.2/16 følgende:

«Styret støtter prinsippet om at bidrag til Tall Ships Races 2018 skal være relatert til maritime aktiviteter. Det settes en øvre ramme på kr 2,5 mill for summen av tjenester og leveranser, med forbehold om godkjenning av Samferdselsdepartementet.»

Sail training International (STI) som står bak The Tall Ships Races arrangerer sin årlige konferanse for vertshavner, seilskuter etc. i svenske Halmstad 25.-26 november. Til denne konferansen drar prosjektleder og Odd Bjørn Bekkeheien fra havnen.

ØVELSE EKOFISK 16

Den 8. september ble det avholdt fullskala ISPS- og beredskapsøvelse i Risavika havnesikringsområde i Tananger. Øvelsen var drevet av markørspill med innringt trussel melding mot MS Stavangerfjord, forsøk på inntrenging i havneanleggene fra sjø- og landside, gisselsituasjon om bord MS Skandi Marøy og avsløring av en «smuglerliga» innenfor forsyningskjeden til installasjoner i Nordsjøen. Scenario med gisselsituasjon ble koblet sammen med det øvrige situasjonsbildet i Risavika før det ble foretatt en de eskalering og normalisering. Øvelsen ble avsluttet kl. 15.00 etter en felles oppsummering.

Formål med øvelsen var å imøtekomme myndighetskrav beskrevet i ISPS-koden. Dette innebærer trening av hele sikringsorganisasjonen og gjennomføring av tiltak beskrevet i sikringsplanen for alle sikringsnivå og håndtering av minst én terrorhendelse.

Hensikten med øvelsen var å møte de øvingsmål som var definert for den enkelte deltaker, tydeliggjøre grensesnitt, gi grunnlag for å justere og forbedre planverk og teste tiltak beskrevet i sikringsplanen for det enkelte havneanlegg, skip og rederi og beredskaps- og sikringsplanen for Risavika havnesikringsområde (EU).

Følgende øvingsmomenter var lagt til grunn for øvelsen:

- Bruk av beredskaps- og sikringsplaner
- Nivåheving
- Iverksettelse av skjerpede sikringstiltak
- Varsling og mobilisering av ressurser
- Håndtering av hendelser
- Rollefordeling og grensesnitt
- Ledelse og koordinering
- Proaktivitet og worst-case –tankegang
- Kommunikasjon (internt og eksternt)
- Loggføring

For havnens sikringsorganisasjonen var dette en lærerik øvelse. Det finnes alltid forbedringspotensiale og det vil derfor være viktig at det med jevne mellomrom trenes på ulike hendelser.

Øvingsrapporten som utarbeides av Nordic Crisis Management vil bli gjennomgått når den foreligger for å se på lærings- og forbedringspunkt.

FRA STAVANGERREGIONEN HAVNEDRIFT (SRHD):

- **Den daglige drift**

Den 17. august ble det avholdt møte sammen med naboer i Straen Velforening og representanter fra Helsesjefen. I møte ble blant annet samarbeid mellom havn, helsesjef og velforeningen diskutert. En annen sak var forståelse av forskriftskrav og beboernes rettigheter. For eksisterende havner gjelder forurensningsforskriften og den stiller krav til støykartlegging. Dette arbeidet er startet og der skal foreligge en oppdatert støykartleggingsrapport i 2017.

Som under støykartleggingen i 2012, er det Stavanger kommune som har opprettet en prosjektgruppe med medlemmer fra de aktuelle kommuner og anleggseiere, der også representant fra Fylkesmannen deltar.

Havnen har søkt om og blitt en hjemjobbhjem bedrift. Dette gir blant annet disse fordelene:

Alle ansatte i bedriften får nå mulighet til å kjøpe en månedsbillett for buss, tog og båt i Rogaland til kun 500 kr. HjemJobbHjem-billetten er gyldig på Vassøy-fergen og hurtigbåtene til Hommersåk og Byøyene.

Fri bruk av Bysykkelens el-sykler inngår også i avtalen.

HjemJobbHjem skal gjøre det lettere for ansatte å sette bilen fra seg hjemme ved å binde sammen kollektiv, sykkel og gange.

Kontrakten med Securitas for levering av vaktteneste til cruise og annet vakthold går ut og nytt anbud skal utarbeides. Målet er å ha en ny kontrakt på plass før cruise sesongen 2017 starter med første anløp 4. mars.

- **Nytt havnedatasystem, Port IT**

Prosjektet er i rute og mandag 25. oktober ble det avholdt møte i styringsgruppen.

Fra 1/1-17 blir det integrert maskin til maskin (M2M) eller WEB-side på aktørene som skal levere grunnlag for statistikk til SSB. Opplæring ble gitt sist uke for ansatte som skal benytte systemet.

- **Cruise sesongen 2016**

Fredag 23. september var sesongens siste cruiseanløp som var AIDAsol som hadde sitt siste av elleve anløp i år.

2016 ble et godt år for cruisetrafikken til Stavanger og regionen. Faktisk så vidt det nest beste noensinne, både målt i anløp og gjestetall. I år har 298 000 cruisegjester vært på dagsbesøk i Stavanger og regionen. Det var 46 000 flere enn i fjor. Gjестene var fordelt på 167 cruiseanløp, 23 flere enn i fjor. Anløpene brakte også 118 000 mannskapsmedlemmer til Stavanger.

Stavanger befester seg trolig også i år som Norges tredje største cruisehavn etter Bergen og Geiranger. Norge har ca. 40 cruisehavner. Det er drøyt 50 forskjellige skip fra et tjuetalls

rederier som står for anløpene. Statistikken viser at forhåndsanslagene slo godt til, godt hjulpet av noen ekstra anløp på grunn dårlig vær andre steder og av andre forhold.

Cruisetraffikk til Stavanger de senere år.										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 *)	2016*)
Antall anløp	56	93	99	111	130	165	197	159	145	167
Gjester ombord	67.551	126.000	147.405	176.000	215.000	277.000	345.000	262.000	252.000	298.000

*) Fra 2015 ble cruisene som «Gann» har, med på statistikken. (To stk i 2016).

Dermed føres statistikken likt i alle norske havner.

I år som i fjor er de største nasjonalitetsgruppene blant cruisegjestene briter (80 000), tyskere (75 000), amerikanere (29 000) og spanjoler 25 000.

De tre hyppigste skipene i år var Horizon (19 anløp), AIDAsol (11) og Viking Star (10). De rederiene som sender flest skip til Stavanger er P&O (21), Aida (21), CDF (18) og Holland America Line (12). De to italienske rivalene Costa og MSC hadde 11 anløp hver.

I følge den nasjonale turismeundersøkelsen fra Innovasjon Norge, bruker en cruisegjest gjennomsnittlig 860 kr i land i hver havn et cruiseskip besøker. Undersøkelsen skiller ikke mellom store byer og små anløpssteder. Det kan antas at forbruket er større i byene enn på mange av de mindre stedene. Cruisetraffikk gir dermed et betydelig bidrag til regional verdiskaping, til glede for næringsliv, museer og andre attraksjoner.

Tirsdag 25.oktober ble der avholdt møte der årets cruisesesong ble evaluert. I tillegg til representanter fra havnen, var følgende representert på møte: Guidecompaniet, Nordic Gateway, Stavanger kommune, Rødne og Flor og Fjære.

Representant fra Stavanger kommune (leder for veg og trafikk) innledet med å si at planleggingen av årets sesong har vært meget bra og han håper at det gode samarbeidet kan fortsette. Et samarbeid som er viktig for at logistikken i forbindelse med cruiseanløp skal foregå uten alvorlige hendelser.

Gjennomførte sikringstiltak, «Stavangergjerde» i svingen ved Skur 6 og nå sist tre farts humper på vegen langs Strandkaiaen, fikk meget gode tilbakemeldinger. Disse tiltakene har hatt en god virkning og det merkes at hastigheten til bilene har gått ned.

Når det gjelder cruise og festivaler så uttalte arrangementskoordinator i Stavanger kommune at han hadde gode erfaringer fra årets sesong. Igjen viktig med det gode samarbeidet. Trafikale utfordringer finnes, men de løses som oftest på en god måte. Guidecompaniet var meget godt fornøyd med at sandvolleyballen hadde sin hovedarena på torget, og dette ble støttet av samtlige deltakere.

Stavangerregionen Havn IKS

Merete Eik
Havnedirektør

Sak 69/16

**Resultatrapport pr. 3 kvartal 2016 –
Stavangerregionen Havn Eiendom AS**

CLOSE
TO *people*
energy
business
nature

SAK NR.: 69/16
MØTEDATO: 08.11.16

Til styret for SRH IKS

Arkiv: 16/64

Saksbeh.: HF
Innstill. dato: 31.10.16

Resultatrapport pr 3. kvartal 2016 – Stavangerregionen Havn Eiendom AS

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Voteringsresultat:
Styret for SRH IKS	69/16	08.11.16	

Forslag til vedtak:

«Resultatrapporten tas til orientering.»

Resultat

Resultat før skatt pr 3. kvartal 2016 er kr 4,371 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en nedgang på kr 0,645 mill. (-12,9%)

Mot budsjett utgjør det en økning på kr 0,182 mill. (4%)

Driftsresultatet er på kr 5,265 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en nedgang på kr 0,248 mill. (-4,5%)

Mot budsjett utgjør det en økning på kr 0,147 mill.

Inntekter

Inntekter er kr 6,727 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en nedgang på kr 0,220 mill.

Mot budsjett utgjør det en økning på kr 0,127 mill.

Inntektene kommer i sin helhet fra driftsselskapet som leier eiendomsselskapets bygninger på Offshore Terminal Risavika (tidl. Sola Havn Base).

Driftskostnader

Driftskostnader er kr 1,462 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en økning på kr 0,029 mill.

Mot budsjett utgjør det en nedgang på kr 0,020 mill.

Det er få kostnader som påløper i dette selskapet.

Avskrivninger er den største posten, i tillegg kommer kostnader til forsikring og revisjon.

Finans

Netto finansposter utgjør en kostnad på kr 0,894 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en økning på kr 0,397 mill.

Mot budsjett utgjør det en nedgang på kr 0,035 mill.

Økningen skyldes feil bokført pr 3. kvartal i 2015 med følgefeil for budsjett 2016.

Det er en konsernintern renteavtale med beregning av 3% i rentekostnad.

Stavangerregionen Havn IKS

Merete Eik
Havnedirektør

Hilde Frøyland
Økonomi- og administrasjonssjef

Vedlegg:

Bilag 1: Regnskapsoppstilling pr 3. kvartal 2016

RESULTATRAPPORT - STAVANGERREGIONEN HAVN EIENDOM AS														
Stavangerregionen Havn Eiendom AS														
3. kvartal 2016														
	1.kvartal 2016	2.kvartal 2016	3.kvartal 2016	Hittil 2016	75 %	Budsjettt pr		2016/Bud	Budsjett 2016	PROGNOSE	Forskjell Budsjettt/ Prognose	Differanse 2015 / 2016	Hittil pr 3. kvartal 2015	Resultat 2015
Driftsinntekter														
Leieinntekter	2 225 749	2 139 025	2 362 324	6 727 098	1	6 600 000	127 098	8 800 000	8 800 000	8 800 000	0	-219 571	6 946 669	8 965 442
Diverse driftsinntekter							0				0			
Sum driftsinntekter	2 225 749	2 139 025	2 362 324	6 727 098	1	6 600 000	127 098	8 800 000	8 800 000	8 800 000	0	-219 571	6 946 669	8 965 442
							0							
							0							
Driftskostnader														
Regnskap/Revisjon		31 000		31 000	1	25 000	6 000	25 000	31 000	6 000				
Fremmedtjenester				0	0	5 000	-5 000	10 000	-10 000					
Avskrivinger	439 797	439 809	439 809	1 319 416	1	1 339 857	-20 441	1 786 476	1 759 237	-27 239		-20 664	1 340 080	1 786 773
Kostnader lokaler							0				0		0	75 160
Forsikring og andre kostn.	37 266	37 266	37 266	111 799	1	112 500	-701	150 000	150 000	0		18 383	93 415	131 432
Sum driftskostnader	477 063	508 075	477 076	1 462 214	1	1 482 357	-20 143	1 971 476	1 940 237	-31 239		28 719	1 433 495	1 993 365
Driftsresultat	1 748 686	1 630 950	1 885 248	5 264 884	1	5 117 643	147 241	6 828 524	6 859 763	31 239		-248 290	5 513 174	6 972 077
Finansinntekter	27 759	50 411	26 959	105 129	2	51 000	54 129	68 000	210 258	142 258		-23 976	129 105	204 124
Høyrente	5 944	9 470	13 423	28 837	1	17 250	11 587	23 000	57 674	34 674		-17 534	46 370	
Finansutgifter	340 714	323 754	363 037	1 027 505	2	996 702	30 803	594 681	1 328 936	734 255		355 535	671 970	1 412 048
Finansinntekter							0							
Finanskostnader	307 011	263 873	322 655	893 539	2	928 452	-34 913	503 681	1 061 005	557 324		397 044	496 495	-204 124
							0							
Ordinært over/underskudd	1 441 674	1 367 077	1 562 593	4 371 344	1	4 189 191	182 153	6 324 843	5 798 758	-526 085		-645 334	5 016 679	7 176 201

Sak 70/16

Resultatrapport pr. 3 kvartal 2016

Stavangerregionen Havnedrift AS

CLOSE
TO *people*
energy
business
nature

SAK NR.: 70/16
MØTEDATO: 08.11.16

Til styret for SRH IKS

Arkiv: 16/65

Saksbeh.: HF
Innstill. dato: 31.10.16

Resultatrapport pr 3. kvartal 2016 – Stavangerregionen Havnedrift AS

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Voteringsresultat:
Styret for SRH IKS	70/16	08.11.16	

Forslag til vedtak:

«Resultatrapporten tas til orientering.»

Resultat

Resultat før skatt pr 3. kvartal 2016 er kr 10,340 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en nedgang på kr 5,889 mill. (-36%)

Mot budsjett utgjør det en nedgang på kr 0,053 mill. (-0,5%)

Inntekter

Inntekter er kr 80,874 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en nedgang på kr 6,728 mill. (-7,7%)

Mot budsjett utgjør det en nedgang på kr 4,505 mill. (-5,3%)

Reduksjon i skipsinntekter utgjør det meste av nedgangen.

Driftskostnader

Driftskostnader er kr 70,485 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en nedgang på kr 1,105 mill. (-1,5%)

Mot budsjett utgjør det en nedgang på kr 4,539 mill. (-6,1%)

Reduksjon i kostnader henger delvis sammen med reduksjon i inntekter, herav kostnader for videresalg og omsetningsbasert leiekostnader til mor- og søsterselskap. Den største differansen er på vedlikehold hvor det er forbrukt kr 2,1 millioner mindre enn budsjett.

Finans

Netto finansposter utgjør en kostnad på kr 0,050 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en kostnadsøkning på kr 0,265 mill.

Mot budsjett utgjør det en kostnadsøkning på kr 0,087 mill.

Økningen mot 3. kvartal i 2015 skyldes feil bokføring i perioderegnskapet i 2015.

Det er en konsernintern renteavtale med beregning av 3% i rentekostnad.

Prognose 2016

Prognose for 2016 er justert for inntektsavviket hittil i år, med forventning om at budsjettet inntekt for 4. kvartal oppnås. Justering av kostnader er reduksjon av lønnskostnad/AGA i henhold til reell forventet lønnskostnad og vedlikehold.

Det forventes et resultat før skatt på kr 9,138, som er en økning på kr 1,209 mot budsjett.

Stavangerregionen Havn IKS

Merete Eik
Havnedirektør

Hilde Frøyland
Økonomi- og administrasjonssjef

Vedlegg:

Bilag: Regnskapsoppstilling pr 3. kvartal 2016

RESULTATRAPPORT - STAVANGERREGIONEN HAVNEDRIFT AS
3. kvartal 2016

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	Hittil 2016	75 %	Budsjett hittil	Differanse hittil Budsjet/virkelike	Budsjet/Prognose	Hittil pr kvartal 2015	75 %	Differanse hittil 2015/2016	Total 2015
Driftsinntekter												
Kaliler	4 879 681	7 500 668	9 225 002	21 605 350	71 %	25 700 570	-4 095 220	30 466 116	26 255 414,60	84 %	-4 650 065	31 116 791
Vareavgifter	1 808 829	1 945 855	1 685 468	5 440 152	66 %	6 329 411	-889 259	8 267 000	6 156 560,21	76 %	-716 408	8 057 519
Vedlegg tjenester	3 750 736	4 813 033	6 121 526	14 685 295	88 %	16 327 149	-358 146	16 725 200	16 130 564	81 %	-1 445 269	19 625 967
Leieinntekter	12 619 961	12 958 051	12 634 468	38 212 480	75 %	38 181 649	30 831	51 095 198	38 373 098,12	76 %	-160 618	50 469 036
Adm varer/tjenester videreg.	166 632	299 892	137 645	604 168	59 %	808 400	-204 232	1 020 000	628 369,52	64 %	-24 201	989 415
Diverse driftsinntekter	101 772	222 060	3 250	327 082	773 %	32 340	294 742	328 832	58 550	84 %	268 532	69 782
Sum driftsinntekter	29 327 610	27 739 558	29 807 359	80 874 527	75 %	85 379 519	-4 504 992	107 615 814	87 602 556	79 %	-6 728 029	110 528 511
Driftskostnader												
Driftskostn. Videre salg	1 093 358	779 380	1 027 539	2 900 278	62 %	3 548 001	-647 723	4 664 249	4 027 028	88 %	-1 126 751	4 564 776
Videregalel SPs	13 430	584 379	919 138	1 516 946	101 %	1 411 219	105 727	1 501 297	1 298 764	94 %	218 182	1 377 064
Adm varer/tjenester videregalel	441 299	492 077	508 292	1 441 668	80 %	1 351 800	89 868	1 800 000	1 425 324	73 %	16 344	1 954 335
Lønn til ansatte	3 249 189	2 418 445	3 737 736	9 400 370	68 %	9 425 724	-25 354	13 855 117	9 451 426	74 %	-51 055	12 755 617
fordel i arb g forhold	7 940	7 855	6 135	21 930	73 %	22 530	-600	30 000	19 117	69 %	2 813	27 580
Annen oppg pl godtg./Styret	141 665	141 665	109 %	130 000	11 665	130 000	11 665	71 665	77 500	100 %	64 165	77 500
Arb g avg.	464 212	366 984	533 824	1 365 020	70 %	1 371 181	-6 162	1 962 682	1 587 498,28	78 %	-222 479	2 030 998
Pensjonskostnader	300 800	335 038	590 491	1 226 329	69 %	1 330 075	-103 746	1 773 433	972 730	29 %	253 599	1 555 036
Andre personalkostnader	201 832	252 877	130 776	585 485	70 %	651 015	-65 530	842 000	450 400	375 %	135 086	613 023
Avskrivninger	838 050	868 510	865 457	2 572 017	85 %	2 347 134	224 883	3 043 442	2 289 140	20 %	282 877	3 079 220
Avskrivninger SPs	184 326	184 326	140 835	509 487	62 %	552 978	-43 491	737 304	613 692	35 %	-104 205	818 190
Kostnader og leie lokaler, anlegg	151 466	231 826	306 406	689 697	75 %	2 898 141	-2 208 444	925 001	283 807	4950 %	406 090	156 208
Leie Sola Havn	2 559 972	2 666 846	2 600 909	7 827 727	75 %	7 823 077	4 650	10 430 769	7 732 978	231 %	94 749	10 291 141
Leie til KS og Eiendom	6 213 737	7 402 581	8 009 487	21 625 805	74 %	21 792 202	-166 397	27 232 637	23 619 425	26 %	-2 195 620	30 029 476
Leie til KS og Eiendom	2 574 813	2 716 718	2 645 765	7 937 296	76 %	7 003 493	933 804	10 505 239	7 724 440	4 %	212 856	10 299 253
Styrem	211 911	168 965	159 649	534 525	97 %	420 144	114 380	550 000	426 658	57 %	107 867	748 636
Vakthold SPs senter	12 235	34 680	41 140	88 055	117 %	75 000	13 055	90 000	42 532	32 %	45 523	133 822
SPs kostnads til KS	181 675	337 132	354 687	873 495	71 %	1 038 528	-165 033	1 048 968	976 301	83 %	-102 806	1 172 020
Leasing kostnader	27 288	11 165	27 106	65 559	146 %	45 000	20 559	250 000	37 544	71 %	28 015	52 818
Verktøy, inventar, driftsm.	70 796	78 621	58 493	207 911	139 %	126 530	81 381	150 000	267 098	83 %	-59 187	321 297
IT verktøy	249 627	329 641	325 626	904 895	62 %	990 200	-85 305	1 470 000	715 691	69 %	189 204	1 038 924
Reparasjon, vedlikeh, oppgrad.	902 479	1 018 651	2 324 686	4 245 816	45 %	6 342 749	-2 096 933	7 000 000	3 929 292	67 %	316 524	5 878 950
Rep/vedl SPs innretninger	192 143	102 560	96 523	391 226	49 %	600 800	-209 575	600 000	648 119	66 %	-256 893	987 394
Fremmed tjenester	361 858	157 014	10 833	529 705	55 %	750 034	-220 329	850 000	661 621	63 %	-131 916	1 049 249
Andre SPs kostnader	317 473	263 660	61 948	643 082	100 %	640 000	3 082	700 000	443 535	51 %	196 547	876 182
Kontorkostnader, rekvista etc	66 589	103 974	156 074	326 636	66 %	375 223	-48 587	400 000	388 060	67 %	-61 424	580 969
Tele og porto	74 228	78 709	80 418	233 355	70 %	229 035	4 320	335 000	231 547	75 %	1 808	309 632
Kjøretill/Dataskann/Bredbånd	152 665	214 460	37 691	404 816	62 %	494 613	-89 797	650 000	293 522	47 %	111 294	620 695
Kostnader egne transportmidler	108 135	76 666	121 830	306 621	101 %	237 770	68 851	400 000	255 523	65 %	394 891	394 891
Reiser, opphold mv.	65 019	142 857	15 438	223 313	78 %	215 537	7 776	287 000	179 271	50 %	44 042	359 141
Markedsføring og rep	26 929	84 894	158 718	270 541	52 %	244 075	26 466	424 600	88 131	61 %	182 410	144 832
Annonser	4 500	47 395	8 944	60 839	91 %	150 200	-89 361	100 400	3 560	3 560	57 279	3 560
Konjinger og gaver	41 093	144 551	97 490	283 135	91 %	237 253	45 883	312 600	117 637	84 %	165 498	140 881
Forsikring	26 853	23 006	23 006	72 865	49 %	112 650	-39 785	150 000	71 688	69 %	1 176	103 355
Andre kostnader	13 895	24 009	18 631	56 535	113 %	40 040	16 495	50 000	39 050	27 %	17 485	143 239
Sum driftskostnader	21 424 260	22 869 673	26 190 712	70 484 645	71 %	75 023 951	-4 539 306	93 911 661	71 589 448	76 %	-1 104 803	94 689 943
Driftsresultat	1 903 350	4 869 885	3 616 647	10 389 882	132 %	10 355 568	34 314	9 197 869	16 013 108	101 %	-5 623 227	15 838 567
Finansinntekter	20 724	16 972	21 185	58 881	20 %	225 300	-5 661	80 000	85 491	81 %	-26 609	105 813
Høyrentekonto	46 223	54 877	59 658	160 758	108 %	187 750	82 015	250 000	335 637	56 %	-174 880	396 195
Finanskostnader	86 393	84 867	98 504	269 765	108 %	37 550	87 676	340 000	206 401	56 %	-63 364	365 792
Finansvekselkurs					0 %				214 727		214 727	136 216
Finansunderskudd	19 446	13 018	17 661	50 126	130 %	10 393 118	-53 362	60 000	16 227 835	102 %	-5 888 079	15 974 783
Resultat før skatt	1 883 903	4 856 867	3 598 985	10 339 756	130 %	10 393 118	-53 362	9 137 869	16 227 835	102 %	-5 888 079	15 974 783

Sak 71/16

**Resultatrapport pr 3. kvartal 2016 –
Stavangerregionen Havn IKS**

CLOSE
TO *people*
energy
business
nature

SAK NR.: 71/16
MØTEDATO: 08.11.16

Til styret for SRH IKS

Arkiv: 16/66

Saksbeh.: HF
Innstill. dato: 31.10.16

Resultatrapport pr 3. kvartal 2016 – Stavangerregionen Havn IKS

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Voteringsresultat:
Styret for SRH IKS	16/16	08.11.16	

Forslag til vedtak:

«Resultatrapporten tas til orientering.»

Resultat

Resultat før skatt pr 3. kvartal 2016 er kr 14,509 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en nedgang på kr 1,482 mill. (-9,3%)

Mot budsjett utgjør det en økning på kr 7,049 mill. (94,5%)

Driftsresultatet er på kr 9,087 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en nedgang på kr 4,765 mill. (-34,4%)

Mot budsjett utgjør det en økning på kr 1,685 mill. (22,8%)

Inntekter

Inntekter er kr 35,439 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en nedgang på kr 3,335 mill. (-8,6%)

Mot budsjett utgjør det en økning på kr 0,464 mill. (1,2%)

Det er inntektsført kr 1,020 mill. for kompensasjon for Siriskjær, som er en avtalt fakturering som løper med kr 170 000 pr måned fram til rettskraftig dom. Beløpet er ikke tatt inn i budsjett.

Anløpsavgiften er på kr 9,652 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en reduksjon på kr 1,595 mill. og ytterligere kr 1,169 mill. i ESI-rabatt.

Mot budsjett utgjør det en samlet nedgang på kr 0,805 mill.

Driftskostnader

Driftskostnader er kr 26,353 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en økning på kr 1,430 mill. (5,7%)

Mot budsjett utgjør det en nedgang på kr 1,221 mill. (-4,8%)

Lavere kostnader enn budsjett er i hovedsak avskrivninger og markedsføring.

Finans

Netto finansposter utgjør en inntekt på kr 5,421 mill.

Mot 3. kvartal 2015 utgjør det en inntektsøkning på kr 3,283 mill.

Mot budsjett utgjør det en inntektsøkning på kr 5,364 mill.

Inntektsført utbytte fra Risavika Havn AS på kr 4,910 mill. var ikke budsjettert. Det var i tillegg noe feilbudsjettering på finanspostene.

Konsern

Samlet for konsernet pr 3. kvartal 2016

Selskap	Inntekter	Driftskostn.	Netto finans	Resultat før skatt
Stavangerregionen Havn Eiendom AS	6 727 098	-1 462 214	-893 539	4 371 345
Stavangerregionen Havnedrift AS	80 874 527	-70 484 645	-50 126	10 339 756
Stavangerregionen Havn IKS	35 439 900	-26 352 832	5 421 991	14 509 059
Sum konsern uten konsolidering og tilknyttet selskap	123 041 525	-98 299 691	4 478 326	29 220 160

Prognose 2016

Prognose for 2016 er justert for inntektsavviket hittil i år og forventning til siste kvartal. For øvrig er den største justering gjort på finansposter, som kommentert under Finans.

Stavangerregionen Havn IKS

Merete Eik
Havnedirektør

Hilde Frøyland
Økonomi- og administrasjonssjef

Vedlegg:
Bilag 1: Regnskapsoppstilling pr 3. kvartal 2016

RESULTATRAPPORT - STAVANGERREGIONEN HAVN IKS

3. Kvartal 2016													
	1. kvartal 2016	2. kvartal 2016	3. kvartal	Hittil i år	75 %	Budsjett hittil	Differanse virkelig hitt/budsjett	Budsjett 2016	hittil Prognose	75 %	Hittil pr 3. kvartal 2015	Virkelig differanse hitt 2015/2016	Resultat 2015
Driftsinntekter													
Anløpsavgift	2 650 985	4 114 151	4 174 756	10 939 893	85 %	10 570 369	369 524	12 902 096	-600 000	75 %	11 365 456	-425 564	14 601 007
ESi Rabatt	-265 310	-494 705	-527 796	-1 287 811	859 %	-112 515	-1 175 296	-150 000	-	226 %	-118 683	-1 169 128	-569 851
Sum anløpsavgift	2 385 675	3 619 446	3 646 960	9 652 082	76 %	10 457 854	-805 772	12 752 096	-600 000	69 %	11 246 773	-1 594 691	14 031 156
Kaiverdielag	1 324 361	2 324 437	2 987 777	6 636 575	68 %	7 185 894	-549 319	9 703 237	-1 940 647	71 %	8 169 085	-1 532 510	9 385 389
Vareavgifter	198 766	302 843	175 099	676 708	70 %	649 134	27 574	968 856	-	55 %	817 670	-140 962	1 225 099
Behandlingsgebyr for søknader	0	0	57 400	57 400		0							
ISPS vederlag	181 675	337 132	354 687	873 494	71 %	1 036 627	-163 133	1 234 080	-185 112	75 %	986 301	-112 807	1 172 019
Inntekt Utenriksterminalen	2 574 813	2 716 718	2 645 765	7 937 296	76 %	7 878 879	58 417	10 505 177	77 885	77 %	7 724 439	212 857	10 299 253
Inntekt Tuben	200 821	200 821	200 821	602 463	75 %	605 460	-2 997	803 284	-4	75 %	602 463	0	803 284
Kontorleie fra Drift	168 525	168 525	168 525	505 575	75 %	505 575	0	674 100	-	75 %	505 575	0	674 100
Leieinntekter	2 286 791	2 480 672	2 314 569	7 082 032	79 %	6 656 651	425 381	9 001 229	-	75 %	7 192 451	-110 419	9 453 296
Diverse driftsinntekter	510 000	510 000	396 275	1 416 275	0 %	1 416 275		1 171 275	1 171 275	69 %	1 530 000	-113 725	2 040 000
Sum driftsinntekter	9 831 428	12 660 594	12 947 878	35 439 900	78 %	34 976 073	463 827	45 642 059	-1 476 603	72 %	38 774 757	-3 334 857	49 083 596
Driftskostnader													
Lønn til ansatte	1 058 939	604 155	979 440	2 642 534	67 %	2 563 035	79 499	3 920 000	-120 000	80 %	2 288 712	353 822	3 282 946
Godtgj styre, råd	45 000	216 130	0	261 130	79 %	330 000	-68 870	330 000	-68 870	178 %	147 000	114 130	147 000
Arb.g.avg. pensjonskostnader	157 106	116 625	139 096	412 827	67 %	395 549	17 278	612 000	-31 359	58 %	508 006	-95 179	713 419
pensjonskostnader	10 780	82 323	738 179	831 282	68 %	960 475	-129 193	1 220 000	37 156	55 %	258 989	572 293	1 508 497
Andre personalkostnader	11 758	35 517	3 464	50 739	48 %	76 100	-25 361	105 000	-	44 %	62 769	-12 030	116 575
Avskrivninger	2 064 626	2 064 718	2 070 041	6 199 385	65 %	7 163 455	-964 070	9 550 000	-957 494	76 %	6 132 192	67 193	8 164 493
Kostnader lokaler	170 536	132 866	296 517	599 918	232 %	258 220	341 698	258 220	391 780	37 %	1 378 725	-778 807	1 606 839
Leiekostn Utenriksterminalen	3 433 085	3 622 290	3 527 687	10 583 062	76 %	10 505 178	77 884	14 006 903	103 846	77 %	10 299 253	283 809	13 732 337
Verktøy, inventar, driftsm.	0	2 697	0	2 697	5 %	55 000	-52 303	55 000	-	2 %	110 876	-108 179	135 206
EDB utstyr	0	0	0	0	0 %	22 000	-22 000	22 000	-	0 %	71 537	-71 537	71 537
Reparasjon, vedlikeh, oppgrad.	750	500	1 100	2 350	6 %	40 000	-37 650	40 000	-30 000	2 %	9 817	-7 467	136 129
Forvaltning og sikkerhet	689 217	472 204	712 806	1 874 227	104 %	1 800 000	74 227	1 800 000	100 000	4027 %	23 995	1 850 831	46 540
Fremmed tjenester	320 519	509 183	770 297	1 600 000	77 %	1 605 000	-5 000	2 090 000	-	91 %	1 297 272	302 728	1 752 087
Kontorrekvisita, trykksaker	27 681	21 955	15 831	65 467	54 %	94 501	-29 035	121 500	-36 500	47 %	115 632	-50 166	138 155
Tele og post	3 594	13 376	2 312	19 282	84 %	17 252	2 030	23 000	-	100 %	12 685	6 597	19 911
Kostnader egne transportmidl.	13 525	1 537	4 161	19 223	43 %	42 501	-23 278	45 000	-15 000	35 %	49 871	-30 648	55 463
Reiser, opphold mv.	64 479	80 099	-40 105	104 473	44 %	177 750	-73 277	237 000	-	48 %	180 163	-75 690	218 929
Salg, markedsføring og repr	283 250	243 040	15 228	541 518	45 %	915 120	-373 602	715 000	-500 000	28 %	1 447 965	-906 447	1 923 512
Kontingenter	135 691	44 198	29 648	209 537	97 %	173 767	35 771	215 000	-	75 %	172 183	37 354	278 430
Forsikring og garanti kostn.	75 816	75 816	227 447	266 286	64 %	266 286	-38 838	355 000	-	59 %	288 854	-61 407	386 992
Andre kostnader	3 499	89 864	12 372	105 735	70 %	112 515	-6 780	150 000	-	51 %	66 924	38 811	206 140
Sum driftskostnader	8 569 849	8 429 092	9 353 892	26 352 832	72 %	27 573 703	-1 220 871	36 370 623	-1 126 441	76 %	24 922 819	1 430 013	34 640 536
Driftsresultat	1 261 579	4 231 503	3 593 986	9 087 068	98 %	7 402 370	1 684 698	9 271 436	-350 163	63 %	13 851 938	-4 764 870	14 443 060
Finansinntekter	432 945	434 439	289 128	1 156 512	78 %	1 117 039	458 771	1 489 981	816 321	65 %	720 928	435 584	1 791 497
Høyrentekonto	151 098	135 927	132 273	419 298					-	88 %	160 399	258 899	474 522
Aksjeutbytte	4 910 462	4 910 462		4 910 462	0 %		4 910 462	4 910 462	4 910 462	150 %	3 273 643	1 636 819	3 273 643
Finanskostnader	462 618	456 184	145 479	1 064 281	75 %	1 058 988	5 293	1 412 549	444 738	46 %	2 015 806	-951 525	2 330 059
Finansoverskudd	121 425	5 024 644	275 922	5 421 991	7002 %	58 051	5 363 940	77 432	5 282 045	169 %	2 139 164	3 282 827	3 209 604
Finansunderskudd									-				
Ordinært over/underskudd	1 383 004	9 256 147	3 869 908	14 509 059	155 %	7 460 420	7 048 639	9 348 868	4 931 882	82 %	15 991 102	-1 482 043	17 652 663

Sak 72/16

Landstrøm for supplyfartøy og cruiseskip

CLOSE
TO *people*
energy
business
nature

SAK NR.: 72/16
MØTEDATO: 08.11.2016

Til styret for SRH IKS

Arkiv: 15/46

Saksbeh.: HF
Innstill. dato: 02.11.16

Landstrøm for supplyfartøy og cruiseskip

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Voteringsresultat:
Styret for SRH IKS	35/16	25.05.2016	Enstemmig. Del om landstrøm for cruise utsatt.
Styret for SRH IKS	72/16	08.11.2016	

Forslag til vedtak:

1. Styret tar informasjon om status i arbeidet med landstrøm for supplyfartøy til orientering.
2. Styret tar saken om landstrøm for cruise til orientering. Havnedirektøren får fullmakt til å gå i dialog med Stavanger kommune og eventuelt andre om et samarbeid for å kartlegge kostnader ved etablering av landstrøm for cruise i Stavanger havn. Modell og kostnader til en slik studie legges fram for styret for godkjenning.

Bakgrunn

I forbindelse med Stavanger Bystyres behandling av SRH's «Styrets melding til eierne 2015» den 29.02.16 ble det gjort vedtak om at «Miljøprofilen til Stavanger Havn IKS bør forsterkes, og det planlegges og utredes for landstrømtilkobling for cruiseskip i tillegg til supply-båter.»

Styret i SRH er holdt løpende orientert om arbeidet med kartlegging og mulig etablering av landstrøm, som ledes av daglig leder Odd Bjørn Bekkeheien i Stavangerregionen Havnedrift AS (SRHD).

I sak 35/16 ble det gitt en utfyllende orientering om SRH sin foreløpige kartlegging og arbeid med landstrøm i Stavanger havn, og følgende vedtak ble gjort:

«Styret tar saken om landstrøm for supplyfartøy til orientering. Prosessen med innhenting av anbud for landstrøm til supplyfartøy kontinueres. Behandling av sakens del om landstrøm for cruiseskip utsettes.»

Status i saken

Landstrøm for supplyfartøy

SRH har søkt Enova om støtte til etablering av landstrøm anlegg for supplyfartøy. Søknadsfristen var 15.09.16, og Enova har som mål å få behandlet søknadene og meddelt resultatet av utlysningen innen 31.12.16.

SRH har hatt fokus på at et landstrømanlegg for supplyfartøy skal medføre et minimum av installasjoner og utstyr på kaiplatene. De aktuelle kaiene; Strandkaiaen og Konserthuskaiaen, brukes også til anløp av cruiseskip, og det er viktig å ta hensyn til gangveier, forsynings- og avfallsluker. I planleggingen av anlegget er det også tatt hensyn til boligbebyggelsen i Gamle Stavanger, som ligger tett opp til Strandkaiaen. Flyttbart landstrømanlegg vil for eksempel kunne medføre uønsket støy for boligene.

Det planlegges derfor å bygge et sentralisert anlegg med nettstasjon nord for den gamle utenriksterminalen. I forbindelse med byggingen av Konserthuset ble det lagt klar kabel her for et landstrømtilbud for supplyfartøy med kapasitet til å kunne ha samtidig betjening av tre tilkoblingspunkter.

Den totale prosjektkostnaden, inkl. egeninnsats, er beregnet til MNOK 16,9. Dette er en foreløpig kalkyle som er satt sammen av tilbud fra leverandører og erfaringstall.

SRH har beregnet en egenfinansiering på MNOK 4,2, og har søkt Enova om støtte til MNOK 12,7.

Landstrøm for cruise

Del av saksfremlegg 35/16 som er relevant for behandling av landstrøm for cruise tas inn på nytt i nærværende sak.

Tilleggs kommentarer til saksfremlegg 35/16 om miljøarbeidet i cruisebransjen:

Som omtalt i innledningen til sak 35/16 har cruiseutvikler Anders Bang-Andersen i SRHD lang erfaring fra virksomhetsområdet cruise. Han har over en årrekke opparbeidet seg unik kompetanse og et stort nettverk i cruisebransjen; både blant rederier, agenter, markedsjennere/analytikere, kapteiner, øvrig cruisepersonell og organisasjoner i bransjen. Han er også delaktig i arbeid som gjøres for cruisesegmentet på tvers i reiseliv, næringsutvikling, fylkeskommunalt og nasjonalt.

Det gis her noen tilleggs kommentarer til slik SRH ser det miljømessige perspektivet opp mot tilbud om landstrøm til cruiseskip i Stavanger havn:

Cruisefrafikken forurensar, i likhet med annat reiseliv. Det observeres av SRH at det lett kommer i bakgrunnen i debatten om landstrøm til cruise at cruisefrafikken er en liten del av den samlede skipstrafikken. Det er i overkant av 400 cruiseskip på verdensbasis, hvorav drøyt 50 skip kommer til Stavanger med nær 160 anløp i løpet av en god sesong. Det er mer enn 50 000 skipsanløp totalt til havnen i løpet av ett år.

Cruiseskip brukar mest drivstoff, og forurensar dermed mest, når fremdriftsmotorene brukar. Ved kai slås hovudmotorene av og skipet får strøm fra egne generatorer, som brukar lite drivstoff sammenlignet med hovudmotorene.

Cruiseskip brukar mesteparten av døgnet i fart til havs. Liggetid i havn er minimal i forhold til driftstid til havs. I Stavanger kommer mange cruiseskip i åtte-ni tiden og blir liggende til utpå ettermiddagen.

Skipsfartens miljøavtrykk bedres dermed best til havs og ikke i havn. Blir skipene renere til havs, så blir de også renere ved kai.

SRH jobber kontinuerlig med å få best mulig kunnskap om de mest anvendelige løsningene for å minimere miljøavtrykket også for cruiseandelen av skipstrafikken til havnen.

Cruisebransjen synes nå å være entydige på at landstrøm ikke er et godt alternativ for å redusere miljøavtrykket. Skrubberteknologi (eksosrensere) og bruk av LNG som drivstoff er tiltak som bransjen selv har fokus på, og det brukar store ressurser på dette. Både rutiner og bedre teknologi gjør drift av cruiseskip stadig renere totalt sett. Skrubberer fjerner over 90 % av partikkelutslipp til luft, samtidig som det spares over 30 % drivstoff. Det loggføres og dokumenteres også stadig bedre hvordan skipene kvitter seg med avfallsstoffer.

SRH registrerar at det i ulike utsagn og diskusjoner visar til at andre havnebyer satser på landstrøm til cruiseskip. SRH kan ikke se at det stemmer med de faktiske forholdene.

Det er riktig at enkelte havner forsyner anna type skipsfart med landstrøm, for eksempel større ferger til Color Line. I Kristiansand brukar landstrøm når «danskebåten» ligger til kai fra midnatt til første seiling om morgenen. I Oslo tilbys Kiel-fergene landstrøm når de ligger ved kai på dagtid. Både Kiel-fergene og «danskebåtene» til Color Line har imidlertid et helt anna driftsmønster enn cruiseskip. Kiel-fergene kan misforstås med at det er et cruiseskip, fordi rederiet brukar «cruiseferger» i sin markedsføring og omtale av skipene.

Begge omtalte fergetyper er i regulær trafikk og seiler kun mellom to havner.

Cruiseskip er noe helt anna enn en «cruiseferge» - ikke minst når det gjelder driftsmønster.

Cruiseskip anløper mange havner i løpet av ett år. Antall havner et cruiseskip går til i en sesong/år varierer mellom rederier og skip. Det er ikke uvanlig at et cruiseskip besøker opp mot ett hundre forskjellige cruisehavner på ett år.

Landstrøm til mindre ferger og andre skip, som for eksempel supply og passasjerfartøy, trekkes ofte også inn i uttalelser om landstrøm til cruiseskip. Det kreves svært forskjellig kapasitet for strømtilførsel til et cruiseskip og andre mindre/andre typer fartøyer.

I følge SRH sin oversikt er det i verden i dag rundt 1 070 havner og anløpssteder for cruiseskip i 145 land. I Norge anløper cruiseskipene drøyt 40 havner, og er ett av de større cruiselandene i verden.

Det er 60-70 cruiseskip under bygging de nærmeste årene. Få av disse skipene kan koble seg på landstrøm, og etter det SRH oppfatter vil få av skipene som kan koble seg til faktisk gjøre det.

Et annet moment i miljøperspektivet er om det kan garanteres at landstrøm er «ren» strøm fra for eksempel vannkraftverk. Det kan stilles spørsmål til om landstrøm som produseres av for eksempel kullkraftverk gir ønsket miljøgevinst. Det kan også stilles spørsmål til miljøbelastningen som kommer av produksjon av utstyr og tilrettelegging for tilstrekkelig fremføring av strøm til kaier.

SRH erfarer at rederiene gir klart uttrykk for at siden det enda ikke finnes anvendelig fornybar energi for cruiseskip så er LNG som drivstoff det mest hensiktsmessige, sett i lys av miljøavtrykket, enn bruk av landstrøm.

Ettersom reiselivssegmentet cruise må ses i sammenheng med at det er en del av reiselivet i verden, må en også ta i betraktning at mange av verdens største cruisehavner ligger i land med betydelig svakere økonomi enn Norge. SRH ser det slik at cruisebransjens løsning på reduksjon av miljøavtrykk må løses i et verdensmarked, ikke særskilt for norske havner.

SRH vil hevde at det er lite realistisk at det er tilstrekkelig økonomisk bærekraft i land og havner til at det kan bygges ut en tilstrekkelig infrastruktur for landstrømanlegg for cruise i et slikt omfang at rederiene selv finner det attraktivt nok å tilpasse flåten til dette energialternativet – gitt den relativt korte tiden skipet ligger til kai. SRH har oppfattet det slik at det ikke er realistisk at rederiene kan eller vil bidra økonomisk til havners infrastruktur for landstrømtilbud. SRH ser det derfor slik at det ikke er realistisk at særlig mange av de nye cruiseskipene som bygges vil kunne bruke landstrøm.

Det synes stadig klarere for SRH at det mest virkningsfulle miljøtiltaket som kan gjøres fra Stavanger sin side er å tilrettelegge for å tilby LNG i havnen.

Det har nylig vært møte mellom miljøvernssjef i Stavanger kommune og SRHDs administrasjon. I dette møtet ble utredning av landstrøm til cruise diskutert. Kommunen gir uttrykk både politisk og administrativt for at det er ønskelig med en slik utredning. Det ble diskutert muligheter for at SRH og kommunen sammen kunne få utført en slik utredning, gjerne sammen med for eksempel Lyse.

Havnedirektøren foreslår derfor at SRH går i videre dialog med kommunen om å kartlegge disse mulighetene før endelig beslutning tas.

Del av saksfremlegg 35/16 som er relevant for behandling av landstrøm for cruise:

Generelt

Foretakene

Det er Stavangerregionen Havnedrift AS (SRHD) som ivaretar drift av havneanleggene og anløp av fartøy for morselskapet SRH. SRHD ivaretar også for Stavanger kommune og SRH den strategiske utviklingen og drift av cruisetrafikken til Stavanger. Anders Bang-Andersen har, med bakgrunn i flere tiårs interesse for cruisebransjen, de siste ca 10 årene bidratt til cruiseutviklingen i Stavanger-regionen. Først som informasjonssjef og cruiseutvikler i Stavanger kommune og de senere årene som ansatt i SRHD.

Miljøtiltak

Det har i flere år vært et stort internasjonalt engasjement for at transporten som går på sjø skal redusere miljøavtrykket. En av de viktigste internasjonale konvensjonene for marint miljø er MARPOL (marine pollution), med formål å minimalisere utslipp i sjø.

IMO (International Maritime Organisation) har fastsatt direktiver om maksutslipp av SO₂ og NO_x i noen sjøområder som er merket som ECA (Emission Control Areas). Nordsjøen er et slikt område. Her er det satt krav til maks svovelutslipp på 0,1% fra 2015, som tidligere var 1%. Det har medført at en del cruiseskip som seiler på Stavanger har installert renseanlegg, som gjør at utslippene nå er blitt betydelig lavere.

EU sitt direktiv fra 2014 om at alle havner skal tilby landstrøm innen 2025 kan legge premisser for norske havner. Direktivet er ikke tatt inn i Norge enda, men Samferdselsdepartementet arbeider med en plan for hvordan en skal imøtekomme dette.

Sjøfartsdirektoratet sitt miljøarbeid koordineres med IMO, og har i tillegg til ECA-regelverket utgitt «Forskrift om miljømessig sikkerhet for skip og flyttbare innretninger». Sjøfartsdirektoratet er kontrollmyndighet for saker som fremmes av MARPOL, og kan gi pålegg og gebyrer til fartøy ved regelbrudd.

Flere interesseorganisasjoner viser et stort og viktig miljøengasjement, knyttet blant annet til cruisetrafikken. Også fra politiske hold er oppmerksomheten økende.

Imidlertid er det meget diskutabelt om de løsninger flere presenterer vil vise seg å være anvendelige. Det er neppe langsiktig å møte fremtidens miljøutfordringer, med fortidens løsninger.

Cruisestrategi for Vestlandsregionen

De fire fylkeskommunene på Vestlandet; Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane samt Møre og Romsdal, har gjennom Vestlandsrådet utarbeidet utkast til *Cruisestrategi for Vestlandsregionen 2016-2020*. Høringsinnspill og høringsutkast legges fram som sak 34/16. Høringsutkastet til cruisestrategien inneholder god informasjon om cruisebransjen, om aktørene og regelverket i bransjen og miljø. Noe av den miljørelaterte informasjonen er tatt inn i nærværende sak.

Standarder for landstrøm og tilgjengelighet

De tre internasjonale standardiseringsorganene ISO, IEC og IEEE er blitt enige om standarder både for høyspent og lavspent landstrøm. Cruiseskip krever høyspent fra 1 000 volt og høyere. For supplyfartøy kreves det lavspent, 440 eller 690 volt. Dette er svært ulike type anlegg både teknisk og

kostnadmessig. Det er også ulike bakenforliggende forhold knyttet til disse to maritime næringene, som påvirker etterspørselen etter tilkobling til landstrøm.

Det er få havner i verden som tilbyr landstrøm til cruiseskip. Både i Stavanger og mange andre havner kreves det nye kraftlinjer og annen infrastruktur for å levere den nødvendige kapasiteten.

Det er få cruiseskip som kan koble seg til landstrøm, og på disse skipene er det fortsatt ulike tilkoblingsadaptere. Det savnes en felles standard.

Av cruiseskipene som anløper Stavanger havn i 2016 er det trolig 4-5 skip som kunne koblet seg til landstrøm.

Det er landstrøm tilgjengelig på alle kaiene til SRH i Stavanger, Mekjarvik og Risavika. De aller fleste fartøy har 60 Hz frekvens, mens strømmettet i Norge har 50 Hz. De to veteranskipene som ligger fast på Strandkaia har 50 Hz frekvens og er tilkoblet landstrøm. Det gjelder også for hurtigbåtene til Norled og Rødne, samt Norleds ferger.

Som selvfinansierende foretak må investeringer som gjøres av SRH gi en netto positiv kontantstrøm innen en viss tid og være lønnsomme. For å gjennomføre investeringer i landstrømanlegg uten at det skal gå på bekostning av øvrig virksomhet må det per i dag tilføres støtte midler, som det kan søkes om hos Enova.

Landstrøm for cruiseskip

Cruiseturismen er økende internasjonalt, og det forventes stabil vekst i Europa.

Det observeres en enighet i cruisenorge om at miljøavtrykket fra cruiseturismen preges av mye synsing og påstander uten at det foreligger god og objektiv dokumentasjon.

Vestlandsforskning har i 2011 utført kartlegging av cruisetrafikkens miljøpåvirkning, og det synes å være enighet om at dette er udatert informasjon.

Miljøforbedringer

Cruisebransjen gjør en betydelig innsats for å finne og implementere tiltak og teknologi for å lette miljøavtrykket til cruiseskipene. Selv om en må anta at et strengere regelverk og avgifter har påvirket til dette, er ingen grunn til å betvile bransjens genuine interesse for å finne gode, anvendelige løsninger.

Første generasjon nye skip med forbedret miljørettet teknologi som er sjøsatt gir 90% reduksjon av utslipp. Bruk av LNG som drivstoff og eksosvaskesystemet scrubbers installert i skipet bidrar med dette. Alle de store rederiene får bygget skip med ny teknologi, og det er et stadig økende antall cruiseskip under bygging. Ved årsskiftet var det 49 skip under bygging fram til 2021, nå er det økt til 60 skip innen 2024.

I tillegg til de tekniske anlegg på skipene, så har også seilingsfarten påvirkning på utslipp. Det observeres at skipene har redusert farten innenriks, som medfører lavere utslipp.

Som omtalt under Generelt tilbyr få havner i verden landstrøm til cruiseskip fordi det kreves svært høy investering, og derfor også medfører høye årlige faste kostnader. Relativt få cruiseskip kan benytte landstrøm, og det er en liten andel av total driftstid at skipet kan drives av landstrøm.

Det viktigste bidraget for å minke cruiseskipenes miljøavtrykk vil være å fokusere på å redusere utslipp mens skipene er underveis, dels ved bruk av renere drivstoff og dels ved rensing av gjenværende utslipp. Slike løsninger vil i tillegg også redusere miljøavtrykket den forholdsvis korte del av driftstiden cruiseskipene ligger i havn.

Cruisebransjens miljøutfordringer løses bedre til havs enn i havn.

Infrastruktur landstrøm og andre energikilder

Framføring av tilstrekkelig strømkapasitet til kaien er en kostnad som må tas inn som en del av en investeringen i landstrøm for cruise. Det forventes at Lyse vil kreve fullt anleggsbidrag for slik infrastruktur, ettersom det ikke er sannsynlig at en slik spesifikk infrastruktur kan belastes alle strømkunder over nettleien.

SRH har for en tid tilbake kartlagt sammen med Lyse hvor en kan hente strømkapasitet for cruiseskip. Det er flere kilometer fra sentrumshavnen, og vil være en svært omfattende gravejobb.

Det må også tas med i betraktningen at når tilbud av landstrøm i havnen skal være et miljøtiltak, har det liten hensikt dersom det ikke kan garanteres at strømmen er produsert på rent vis, som for eksempel vannkraft.

Det antas at det vil kunne være utfordringer med bruk av strøm til cruiseskip i forhold til forventet innkjøp. København Havn har i sin utredning av landstrøm for cruiseskip vurdert det slik at innkjøpssystemet for slike tidvis store volum av strøm vil kunne medføre straffegebyrer dersom forbruk overstiger forhåndsbestilt mengde. Strømlleverandøren ser seg nødt for å ha et system for forhåndsbestilling slik at ikke strømmettet i området kollapser når cruiseskip ligger til kai.

Internasjonalt etableres det i økende tempo tilbud for fylling av LNG (liquid natural gas) i havner, enten fra stasjonære fyllestasjoner eller fra skip/lekter. I Norge tillater nå Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) fylling av LNG samtidig med at det er gjester i skipet. Bruk av LNG reduserer utslipp betydelig; hvorav NOx reduseres med 85% og det er ingen svovelutslipp.

Med en av verdens ledende LNG produsenter i Risavika ligger det godt til rette for tilbud av LNG i Stavangerregionen. Etter hvert vil det fremkomme hensiktsmessige løsninger for fylling av LNG mens skipene likevel ligger ved kai, tilsvarende det som i dag tilbys mht tradisjonelt drivstoff til cruiseskip i Stavanger.

Biogass, hydrogen, metanol og batteriteknologi er også andre alternativer til energi som er under sterk utvikling i skipsfarten.

Med mindre det pålegges bruk av landstrøm er det grunn til å tro at rederiet velger den energiformen som er mest lønnsom for skipet. Faktisk bruk av landstrøm vil derfor sannsynligvis være utsatt for priskonkurranse.

Sett i lys av at investeringer i høyspent landstrøm anlegg vil ha en svært lang nedbetalingstid svekker det troverdigheten til at dette vil være en lønnsom investering, samme hvem som står bak finansieringen.

Erfaringer fra andre havner

SRH/SRHD har god erfaringsutveksling med andre havner, både i Norge og utlandet, og har svært godt kontaktnett med aktørene i cruisebransjen.

På oppdrag fra Enova har DNV-GL gjennomført en undersøkelse om markedsgrunnlaget for landstrøm i Norge. Rapporten konkluderer med at potensialet er størst i Bergen, etterfulgt av Oslo og Stavanger.

Bergen Havn

Bergen Havn har bygget et lavspent landstrøm anlegg for supplyfartøy. Det er få fartøy som kan benytte anlegget, og nedgangen i oljenæringen har bremsset opp ombygging av skip til å kunne bruke landstrøm, slik som forespeilet av bransjen. Bergen havn ser allikevel for seg å fortsette utbyggingen av landstrømtilbud, blant annet til Hurtigruten. De søkte Enova om kr 170 mill. i støtte til dette. SRH har forstått det slik at de fikk avslag på denne søknaden.

Oslo Havn

Oslo Havn har bygget et høyspent landstrøm anlegg for Color Line sine to skip. Total investering ca kr 23 mill.

De har også utredet at en løsning for levering av landstrøm til to cruiseskip, som viser en kostnad på ca kr 110 millioner kroner for anlegget på landsiden. Da er ikke etablering av høyspent kabelanlegg for fremføring av tilstrekkelig strøm mengde tatt med, fordi dette allerede er lagt fram til kaien.

Kristiansand Havn

Kristiansand Havn har bygget et høyspent landstrøm anlegg for Color Line sine to skip. Det er nylig etablert landstrøm til supplyfartøy og rigger fra en mobil container. Det vil ta tid for å komme opp tilfredsstillende brukstid på tilbudet til offshore næringen.

Tromsø Havn

I forbindelse med bygging av ny terminal i sentrum har en sett på muligheten for å føre opp et landstrømanlegg for fiskeflåten, mindre fartøyer og Hurtigruten. Cruiseskip vil ikke kunne tilbys landstrøm ved anlegget i sentrum pga kapasitetsbegrensning på kraft i byen.

To havner i Møre og Romsdal

Ett tilkoblingspunkt for cruiseskip er kostnadsberegnet til hhv. ca kr 89 mill. og kr 92 mill.

København Havn

København Havn konkluderer med at investering i landstrøm for cruiseskip krever stor grad av offentlig tilskudd. Investering i et anlegg for ett skip med mulighet for utvidelse for to uttak er beregnet til nær nkr 100 mill i 2015.

Den samfunnsøkonomiske nytteverdien er beregnet til kun å være ca halvdelen av anleggsinvesteringen sett over en 30 års periode med 4% i kapitaliseringsfaktor.

Investeringen vurderes også å ha høy risiko ettersom det er stor usikkerhet til netto kontantstrøm; usikkerhetsfaktorer i etterspørsel etter høyspent landstrøm.

Oppsummering

Det har i lengre tid vært et sterkt politisk press på å etablere tilbud om landstrøm for cruise og supplyfartøy i Stavanger Havn. Det synes å være en allmenn oppfatning i politiske miljøer at tilbud om strømtilkobling på kaien er den beste løsningen for å redusere miljøavtrykket fra cruisetrafikken.

For landstrømtilbud til cruiseskip må behov for svært høye investeringsbeløp og utfordringer med tilførsel av tilstrekkelig strømkapasitet vurderes opp mot nettotiden et cruiseskip vil benytte seg av landstrøm; både det enkelte skip og totalt antall av de anløpende skip.

Administrasjonen i SRH **anbefaler at det ikke skal vurderes landstrøm for cruiseskip nå**. I følge høringsdokumentet for *Cruisestrategi for Vestlandsregionen 2016-2020* er landstrøm for cruiseskip både prematurt og foreldet i forhold til den teknologiske utviklingen som cruiseindustrien selv driver fram. Bransjen er i full gang med en transformasjon av skip som gir betydelig mindre miljøavtrykk uten bruk av landstrøm, der blant annet gassdrevne skip og egne rensesystemer om bord (scrubbere) gjør skipene betydelig mer miljøvennlige i 100% av driftstiden.

Som selvfinansierende selskap må SRH være tålmodig i påvente av at ny teknologi utvikles, som både øker bærekraften for miljø og næringen. Det må fokuseres på smarte, lokale løsninger for å oppnå et tilfredsstillende miljøavtrykk og god verdiskapning.

Cruiseskip bygges for bruk i internasjonalt farvann og seilinger på flere land. Det vil derfor ikke være hensiktsmessig å innføre særregler for nasjonen eller for lokale havner.

Staten bør ta ansvaret for å påvirke til fortsatt miljøbesparende utvikling. Aktører i bransjen hevder at staten bør ta ansvar for måling av utslipp av de ulike fartøyene på sjø og sammenligne med transport på land, slik at videre tiltak baseres på riktig kunnskap.

Fylkeskommunene kan også bidra til felles innhenting og samordning av kunnskap om muligheter, både som pådrivere og premissgivere for cruiseindustrien som påvirker norsk farvann og norske havner. Det må være en koordinering med statlig styrende organer, slik at ressursbruken blir effektiv og fornuftig.

Interesseorganisasjoner og destinasjonsselskaper som møter cruisebransjen på ulike arenaer bør være nyttige budbringere begge veier.

Med Vestlandsrådets cruisestrategi har SRH tro på at Vestlandet er på god vei til samordning av overordnede strategiske mål, og at kommende tiltak fra denne felles strategien vil bidra til at den enkelte kommune og havn kan forvente at cruiseindustrien vil fortsette en utvikling som både er miljøbesparende og økonomisk forsvarlig for cruisenæringen og havner.

Stavangerregionen Havn IKS

Stavangerregionen Havnedrift AS

Merete Eik
Havnedirektør

Odd Bjørn Bekkeheien
Daglig leder

Anders Bang-Andersen
Cruiseutvikler

Sak 73/16

Miljøprofil og miljøplan

CLOSE
TO *people*
energy
business
nature

SAK NR.: 73/16
MØTEDATO: 08.11.2016

Til styret for SRH IKS

Arkiv: 16/62

Saksbeh.: HF
Innstill. dato: 31.10.16

Miljøprofil og miljøplan

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Voteringsresultat:
Styret for SRH IKS	73/16	08.11.2016	

Saken vedlegges på nytt for behandling:

«Styret godkjenner miljøplan 2016-2017 for Stavangerregionen Havn.»

Vedlegg:

Bilag 1: Sak 36/16

Bilag 2: Miljøplan 2016-2017

CLOSE
TO *people*
energy
business
nature

SAK NR.: 36/16
MØTEDATO: 25.05.2016

Til styret for SRH IKS

Arkiv: 16/62

Saksbeh.: EH
Innstill. dato: 29.02.2016

Miljøprofil og miljøplan

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Voteringsresultat:
Styret for SRH IKS	36/16	25.05.2016	

Forslag til vedtak:

«Styret godkjenner miljøplan 2016-2017 for Stavangerregionen Havn.»

Bakgrunn

Stavangerregionen Havn IKS (SRH) har i Strategiplan for 2015-2017 som mål å tilby effektive, konkurransedyktige og miljøriktige tjenester

Stavanger Bystyre behandlet den 29.02.16 sak 29/16 Stavangerregionen Havn IKS' «Styrets melding til eierne 2015». Det ble gjort følgende vedtak:

«Saken tas til orientering.

Miljøprofilen til Stavanger Havn IKS bør forsterkes, og det planlegges og utredes for landstrømtilkobling for cruiseskip i tillegg til supply-båter.»

Miljøprofil

En god miljøprofil har betydning for SRH fordi det er

- Viktig for eierne
- Viktig for omdømme
- Viktig for nåværende og fremtidige kunder nasjonalt og internasjonalt

SRH ønsker å ha en mer synlig miljøprofil med et innhold som forplikter. Det er ønskelig å strekke seg mot en god internasjonal målestokk.

Miljøplan

Miljøplanen er ment som et arbeidsdokument, som er sterkt forankret i ledelsen. Samtlige ansatte i SRH skal kjenne Miljøplanen, og den skal være fast på agendaen i driftsmøter.

En avkortet versjon blir lagt ut på hjemmesiden til SRH.

Miljøplanen skal være en del av eksisterende Strategiplan 2015-2017, og vil følge samme oppdateringsgrunnlag.

Stavangerregionen Havn IKS

Merete Eik
Havnedirektør

Eivind Hornnes
Salgs- og markedssjef

Vedlegg:

Miljøplan 2016-2017

**CLOSE
TO** *people
energy
business
nature*

Visjon:

Stavangerregionen Havn skal være Nord-Europas mest profesjonelle,
hyggelige og attraktive havn

OVERORDNET MÅL FOR STAVANGERREGIONEN HAVN
**Havnene i Stavangerregionen skal tilby effektive, konkurransedyktige og
miljøriktige tjenester**

Miljøplan 2016-2017

HVEM

Vi skal ha et bevisst forhold til vår miljøpåvirkning, sterkt forankret i ledelsen

HVA

Vi skal begrense klimapåvirkning, redusere ressursbruk og lokal miljøpåvirkning

HVOR

Vi skal legge til rette for effektive og miljøriktige tjenester på alle våre havneanlegg

HVORDAN

Vi skal bevisstgjøre og følge vår miljøplan, både internt og eksternt

Målområder	Ansvar	Tiltak / ressurser	Oppstart	Fremdrift rapporter	Bekreft utført
Miljøstyring	ME/OBB	- Tilpasse miljøpolitikk/plan til eierkommuner - Konkurranseevne, effektivitet og forbedret miljøprofilering/tilrettelegging - Deltakelse på GreenPort etc - Forebyggende vedlikehold og forbedringsarbeid	2016	Driftsmøte	
Energi	OBB/PH	- Kartlegge Energiforbruk - Utrede energibesparende tiltak - Søke Enova midler - Iverksette energibesparende tiltak på havneanlegg	2016	Driftsmøte	
Klimautslipp	ALLE	- Ved anskaffelser vektlegge miljøvennlige alternativ - Rabattere skip med miljøvennlig teknologi	2016	Driftsmøte	
Landstrøm skip	OBB	- Kartlegge alternativer - Utlyse anbudskonkurranse for landstrøm offshore fartøy	2016	Driftsmøte	
Støy	TA	- God oppfølging - Utfører målinger - Strategisk støykartlegging	2016	Driftsmøte	
Avfall	TA/OBB	- Avfallsplan - Øke sorteringsgrad - God skilting og funksjonelle avfallsstasjoner	2016	Driftsmøte	
Beredskap	ABN	Gjennomføre jevnlige beredskapsøvelser	Kontinuerlig	Driftsmøte	
Anskaffelse	ALLE	Ha et bevisst forhold til hvordan anskaffelser kan påvirke miljøavtrykket	Kontinuerlig	Driftsmøte	

Sak 74/16

**Risavika Havn – Statusrapportering
handlingsplan risikostyring**

CLOSE
TO *people*
energy
business
nature

SAK NR.: 74/16
MØTEDATO: 08.11.2016

Til styret for SRH IKS

Arkiv: 16/27

Saksbeh.: ABN
Innstill. dato: 31.10.2016

Risavika havn – statusrapportering for handlingsplan risikostyring

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Voteringsresultat:
Styret for SRH IKS	37/16	25.05.2016	Enstemmig vedtak
Styret for SRH IKS	74/16	08.11.2016	

Forslag til vedtak:

«Styret tar saken til orientering.»

Bakgrunn

Med referanse til styremøte gjennomført i mai ble følgende vedtak fattet i sak 37/16:

«Styret vedtar fremlagt handlingsplan for SRH sin tolkning av rapport om helhetlig risikostyring i Risavika (Risavikrapporten). Saken tas opp til gjennomgang og statusrapportering i styremøte i oktober 2016.»

Det arbeides kontinuerlig med forbedring av beredskap, sikring og HMS ved alle våre havneanlegg. Der eksisterer et utstrakt samarbeid mellom havneanlegg, relevante myndigheter og aktører etablert ved de ulike havneanlegg.

Status handlingsplan

Under er vedtatt handlingsplan, og kort status i forhold til de ulike punktene i planen.

	Oppgaver/tiltak	Hva skal gjøres	Ansvarlig	Tidsfrist
1	Evakueringsstrategi for Risavika	Delta/bidra i felles forum/arbeid med RBR, SK og eventuelle virksomheter	AN	2016
2	Klargjøre H&FL bestemmelser om sikkerhet i havne- og farvannsområder	Følge opp SKs henvendelse til Kystverket vedr saken. Få avdekket og gjort kjent for partene hvilken rolle SRH har i fht dette.	TA	April 2016
3	Samordning og informasjonsflyt i fht risiko/HMS mellom virksomheter på eget område (Offshore Terminal Risavika og Utenriksterminalen)	1. Dokumentere arbeidet som gjøres i dag mtp oppfølging/samarbeid på HMS. 2. Vurdere bedre kartlegging av naborisiko i fht farlig avfall, stoffer og operasjoner.	OBB/AN	1. Juni 2016/2. des 2016
4	Beredskapsanalyse for hele området	Som stor aktør i Risavika skal vi bidra i arbeidet med å gjennomføre en beredskapsanalyse for hele området. Avdekke om det er SK eller RBR som skal ha lederansvar i arbeidet og hvordan SRH kan bidra i arbeidet.	AN	2016
5	Tydelig på egen beredskapskapasitet og evt behov	Beskrive egen beredskapskapasitet og hvilke behov havnen skal dimensjoneres for	AN	2016
6	Egne risikoanalyser i Risavika	Vurdere analyser utover eksisterende og kommunisere til SK egne risikoanalyser som SK kan integrere i sine egne analyser og tiltak	AN	Mai 2016
7	Elementer i innspill høring vedr ordensforskrift	Vurdere om det er mulig (ref Kystverket) å revidere ordensforskrift i fht innspill i høringssvar fra SK	TA	April 2016

1

Sola kommune arbeider aktivt med etablering av evakueringsstrategi for Risavika. Stavangerregionen Havn bidrar med bl.a kompetanse, informasjon og møtedeltakelse. Arbeidet er godt i gang og første utkast (versjon 0.5 – masseevakuering) ble presentert på Politihuset i Stavanger av Jørgen Aass 17/10-2016. Det vil fremdeles ta tid før dette arbeidet er ferdigstilt.

2

I forbindelse med ferdigstilling av Risavikrapporten ble det fra Sola kommune's side stilt spørsmål om tolkning av §40 i HFL, hvordan denne skal tolkes og hvilken rolle Stavangerregionen Havn har i fht denne. I samarbeidsmøter med Sola kommune har dette vært tema ved flere anledninger. Det vil i løpet av første kvartal 2017 bli tatt initiativ til en egen samling mellom havn og kommune for gjennomgående diskusjon i forhold til sikkerheten i havnebassenget.

3/4/6

Det er gjennomført ROS analyse for Offshore Terminal Risavika i løpet av sommeren 2016. Ansvarlig for gjennomføring av analysen har vært ASCO som er definert som hovedbedrift på området. Det vil i løpet av første kvartal 2017 bli gjennomført ROS analyse for Ferry Terminal Risavika (Utenriksterminalen). Denne vil gjennomføres i samarbeid med relevante parter. Beredskapsavdelingen i Stavanger kommune har satt seg villig til å fasilitere ROS analysen. ROS

analyser vil være tilgjengelige for Beredskapsavdelingen i Sola kommune for inkorporering i forhold til revidering av Kommunens beredskapsanalyse for hele Risavika/ kommunen.

5

Gjennom sikringplanverk for EU Havn Risavika (Beredskaps- og sikringsplan for Risavika Havnesikringsområde) og planverk for øvrige havneanlegg som omkranser Risavika er beredskapskapasiteten til havnen definert. Revidert planverk for EU-havnen ble nylig godkjent av Kystverket. Kystverket deltok som observatør i havnen under fullskala-øvelse gjennomført i Risavika 8. september 2016. På bakgrunn av observasjoner under øvelsen, ble varslet tilsyn ultimo oktober avlyst og planverket ble dermed godkjent for nye 5 år.

7

Egen styresak 75/16.

Stavangerregionen Havn IKS

Merete Eik
Havnedirektør

Saksbehandler
Arvid B. Nygaard
Sikkerhetssjef

Sak 75/16

**Ordensforskrift for Stavangerregionen
havnedistrikt**

CLOSE
TO *people*
energy
business
nature

SAK NR.: 75/16
MØTEDATO: 08.11.2016

Til styret for SRH IKS

Arkiv: 15/98

Saksbeh.: TA
Innstill. dato: 31.10.2016

Ordensforskrift for Stavangerregionen havnedistrikt gjeldende fra 01.01.2016

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Voteringsresultat:
Styret for SRH IKS	64/15	15.12.2015	Enstemmig vedtak
Styret for SRH IKS	75/16	08.11.2016	

Forslag til vedtak:

«Styret tar saken til orientering.»

Bakgrunn

Lokal ordensforskrift innenfor havnedistriktet er frivillig, ettersom det er en rekke regelverk som regulerer bruk av farvannet. For å forenkle mangfoldet av lokale ordensforskrifter har Samferdselsdepartementet pålagt havnene å vedta ny lokal ordenforskrift etter en mal laget av Kystverket – dersom havnedistriktet fortsatt ønsker å ha egen lokal forskrift. Formålet med malen er at den lokale ordensforskriften ikke skal duplisere, men skal støtte seg til og ses i sammenheng med annet lovverk. Det ble i sak 64/15 gitt en opplisting av hvilket regelverk som ligger til grunn.

Den nye malen tillater kun få lokale tillegg. SRH ser det som en fordel å ha en egen lokal ordensforskrift for å ivareta spesielle elementer vedrørende dykking, luftfartøy og bruk av propell.

I sak 64/15 ble det gjort følgende vedtak:

Styret vedtar Ordensforskrift for Stavangerregionen havnedistrikt pr 15.12.2015 med virkning fra 01.01.2016 under forutsetning av at forskriften ikke skal på høring først.

På tidspunktet for styrebehandlingen var det noe usikkerhet til om det var plikt til å legge ut ny forskrift på høring, derfor ble det i styrevedtaket tatt forbehold om dette.

Status i saken

Samferdselsdepartement har i tiden etter at styret i SRH behandlet sak 64/15 endret *Forskrift om bruk av mal og godkjenning av kommunale forskrifter om orden i og bruk av farvann og havner* (2. nov. 2012 nr. 1040). Fristen for å ta i bruk ny mal for ordensforskrifter er forlenget med ett år til 1. januar 2017.

Den nye malen er vesentlig kortet ned i forhold til forrige mal. Forskriftsmalen fra Kystverket har vært på en bred nasjonal høringsrunde til blant annet alle kystkommuner i landet. Dette innebærer at en del reguleringer i den tidligere forskriften faller bort. Noen bestemmelsene i den tidligere forskriften er hjemlet i annet lovverk eller forskrifter, andre forhold er omfattet av havne- og farvannsloven, og skal derfor ikke reguleres ved forskrift. Ny ordensforskrift for SRH er dermed ansett til ikke å inneholde vesentlige endringer.

SRH konkluderte med at ny lokal ordensforskrift ikke er pliktig å legges ut på offentlig høring. Ordensforskriften vedtatt i sak 64/15 ble likevel sendt ut på en avgrenset høring til eierkommunene og andre relevante parter etter rådføring med Kystverket.

Det kom innspill kun fra Sola kommune og Rogaland Brann og Redning i brev datert henholdsvis 25.01.2016 og 19.01.2016.

Det ble avholdt arbeidsmøte med Rogaland Brann og Redning, Sola Kommune og Kystverket den 08.04.16. Formålet med møtet var å klargjøre hvilke lover og forskrifter som faller inn under hvilke virkeområder. Det ble klargjort hvilket regelverk som regulerer blant annet bruk og ferdsel, og som dermed kan være dekkende for enkelte utfordringer i Risavika spesielt, men også for virkeområdet til Stavangerregionen Havn IKS generelt.

Det ble avholdt møte med Sola kommune 03.10.2016 for blant annet å diskutere deres innspill. Det ble her konkludert at det ikke er behov for å gjøre tillegg i forhold til forskriften som ble vedtatt i sak 64/15.

Til orientering vedlegges Ordensforskrift for Stavangerregionen havnedistrikt av 15.12.15, med virkning fra 01.01.17. Forskriften vil nå bli publisert på www.lovdata.no.

Stavangerregionen Havn IKS

Merete Eik
Havnedirektør

Saksbehandler
Trond Andersen
Maritim sjef SRHD

DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Forskrift om bruk av og orden i havner og farvann for Stavanger, Sola, Randaberg og Rennesøy kommune, Rogaland fylke.

Hjemmel: Fastsatt av Stavangerregionen Havn IKS 15.12.2015 med hjemmel i lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann §§ 14 første ledd og 42 første ledd.

§ 1. Formål

Forskriften gir regler om orden i og bruk av havner og farvann for å ivareta hensynet til effektiv og sikker havnevirksomhet, god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder offentlige og private havner og sjøområdene i Stavanger, Sola, Randaberg og Rennesøy kommune.

I hoved- og biled gjelder forskriften kun innenfor havneavgrensningene i havner fastsatt i forskrift 30. november 2009 nr. 1477 om farleder § 2 andre ledd vedlegg 1.

§ 3. Krav ved opphold i havnen og ved kai

Når fartøyet ligger ved kai, skal ingen av propellene brukes før umiddelbart før fartøyet skal gå. Det samme gjelder andre typer fremdrifts- og manøvreringsmidler. Under manøvrering til og fra kai skal skipet manøvreres forsiktig slik at propellvannet ikke forårsaker skade.

Når fartøyet ligger ved kai skal fartøyets utløpsåpninger som vender mot kai og andre fartøyer, være forsvarlig stengt så spillvann, damp e.l. ikke volder fare eller er til unødig sjenanse. Fartøyet skal heller ikke slippe ut sot eller røyk som kan medføre skade eller være til unødig sjenanse for havnevirksomheten.

Kommunen kan forby vedlikeholdsarbeid eller annen virksomhet i havnen dersom det er nødvendig for effektiv eller sikker havnevirksomhet.

§ 4. Pålegg om taubåtassistanse, forsvarlig fortøyning, oppankring og flytting

Kommunen kan pålegge bruk av taubåt eller fortøyningsassistanse dersom dette er nødvendig av hensyn til trygg ferdsel eller sikker havnevirksomhet.

Kommunen kan gi pålegg om fortøyning eller oppankring dersom dette er nødvendig av hensyn til trygg ferdsel eller sikker havnevirksomhet.

Kommunen kan pålegge et fartøy å flytte seg fra anvist plass dersom det er nødvendig av hensyn til trygg ferdsel, sikker eller effektiv havnevirksomhet.

§ 5. *Plikt til å varsle om skade*

Den som har forårsaket skade på havner, havneanlegg eller innretninger skal snarest mulig melde fra til kommunen om skaden.

§ 6. *Krav om tillatelse for å dykke*

Dykking i følgende områder krever tillatelse fra Kommunen:

- a) Hoved- og biled havneavgrensning i Risavik havn, ref. forskrift av 30. november 2009 nr. 1477 (forskrift om farleder), innenfor området og begrenset av en rett linje i vest trukket mellom koordinatene N 58° 55.6' E 005° 34,3' - N 58° 55.9' E 005° 34,5'.
- b) Hoved- og biled havneavgrensning i Stavanger havn, ref. forskrift av 30. november 2009 nr. 1477 (forskrift om farleder), innenfor området avgrenset av rett linje i vest mellom koordinatene N 58° 59.3' E 005° 42,1' - N 58° 59.5' E 005° 42,6' og rett linje i øst mellom koordinatene N 58° 58.3' E 005° 45,4' - N 58° 58.6' E 005° 45,0'.
- c) Offentlige dypvannskaier i Mekjarvik, linjene O01N og O02N.
- d) Fergekaiene i Mekjarvik, Hanasand og Mortavika.
- e) Kommunene kan midlertidig forby dykking i andre områder, samt til enhver tid trekke gitt tillatelse tilbake.

Dykking for å berge liv eller verdier som ikke kan vente til tillatelse er gitt, kan likevel gjennomføres. I slike tilfeller skal det snarest mulig meldes fra til Kommunen om dykkingen.

§ 7. *Luftfartøy*

Luftfartøy kan bare lande og starte i

a) Pinå:

Området avgrenset av rette linjer trukket mellom de geografiske posisjonene:

N 58° 58,9' E 5° 46,6' N 58° 58,7' E 5° 45,2'

N 58° 58,7' E 5° 46,6' N 58° 58,9' E 5° 45,2'

b) Gannsfjorden:

Området avgrenset av rette linjer trukket mellom de geografiske posisjonene:

N 58° 56,2' E 5° 45,6' N 58° 56,2' E 5° 46,5'

N 58° 55,6' E 5° 45,2' N 58° 55,6' E 5° 45,8'

c) Sjøflyhavnen Hafrsfjord, Sola

§ 8. *Krav ved passering*

§ 9. *Forbud mot snøtømming*

§ 10. *Andre reguleringer*

§ 11. *Unntak i særlige tilfeller*

Kommunen kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra §§ 3, 6, 7, 8, 9 og 10.

§ 3 første avsnitt første og andre setning omfatter ikke rutegående fergetrafikk og hurtigbåter hvor det ikke er hensiktmessig å forårsake på grunn av kort liggetid, samt hurtigbåter som bruker baugport for lasting og lossing av passasjerer hvor det ikke er hensiktmessig å forårsake på grunn av kort liggetid.

§ 12. *Reaksjonsmidler og straff*

Ved overtredelse av denne forskriftens bestemmelser eller vedtak fattet i medhold av den gjelder bestemmelsene i havne- og farvannsloven kapittel 10 så langt de passer.

Vesentlig overtredelse av §§ 4, 6, 7, 8, 9 og 10 kan straffes med bøter etter lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann § 62.

§ 13. *Ikkrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 01.01.2016.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift FOR-1998-02-12-141 (Forskrift om bruk av og orden i havner, Stavanger kommune, Rogaland).

Sak 77/16

Eventuelt